

Dernæst gif man over til det næstsidste Punkt paa Dagsordenen, nemlig den i det foregaaende Møde ommeldte Forespørgsel til Cultusministeren fra Rigsdagsmanden for Holbet Amts 3die District (Gleerup).

Gleerup: Idet jeg efter den Tilladelse, som af det ærede Thing er mig givet, skal have den Ære, som anmeldt, til den høitærede Cultusminister at rette den Forespørgsel: om han vil forelægge den nuværende eller den tilstundende første Rigsdags Forslag til en Reorganisation af Almueffolevæsenet, og da efter hvilke Principer, bemærker jeg foreløbigt, at den nærmeste Foranledning til Interpellationen er 2 Andragender til Folkethinget, den ene indsendt til Rigsdagsmanden for Sorø Amts 5te District (Frolund) og mig fra et Skolemøde i Roeskilde i September Maaned forrige Aar af sjællandske Skolelærere, og det andet Andragende indsendt til Rigsdagsmanden for Aarhus Amts 3die District (Blæk) fra et Skolelærermøde, afholdt i Spørging omtrent paa samme Tid af jydsk Skolelærere. Det første af disse Andragender gaaer ud paa, deels at Thinget vil rette en Forespørgsel til Ministeriet, som den af mig anmeldte, deels at Thinget, forsaavidt Ministerens Svar skulde være benægtende, vil efter den Myndighed, Grundloven giver, nedsette en Commission til at undersøge og afgive Betænkning over Almueffolevæsenets factiske Tilstand. Det andet Andragende falder sammen med det første Andragendes sidste Punkt, idet det ubetinget andrager hos Thinget om at nedsette en saadan Undersøgelsescommission. Efterat de 2 nævnte Rigsdagsmænd og jeg havde raadsført os med de af vore Colleger i Forsamlingen, hos hvem vi turde forudsætte ikke blot speciel Sagkundskab til, men ogsaa speciel Interesse for Skolevæsenet, bestemte vi os for Interpellationen, og mig blev det overdraget at fremføre den. Vi have, uagtet vi intet Dieblift kunne tvivle om, at Almueffolevæsenet og dets Forbedring er en Gjenstand fuldkommen værdig til Thingets Opmærksomhed, dog ingenlunde været blinde for det særlig Betænkkelige ved at fremføre netop denne Sag i Interpellationens Form. Allerede deri, at en Interpellation, en Forespørgsel, kun kan og kun skal

foranledige et Svar, og ikke kan give Anledning til noget selvstændigt Skridt, nogen Beslutning eller Handlen fra Thingets Side, allerede deri ligger i de fleste Tilfælde noget for Sagen tomt og utilfredsstillende, naar ikke Interpellationen enten dreier sig om Gjenstande, som i Diebliftet stærkt bevæge den offentlige Mening, eller om Spørgsmaal, af hvis øieblikkelige Besvarelse store Interesser ere afhængige. Vi have meget vel kunnet sige os selv, at dette ikke er Tilfældet med den nuværende Interpellation, som kun gaaer ud paa at faae et Spørgsmaal besvaret, som vel kan være af megen Vægt og af megen Interesse, men som ikke er af dem, som med stor Magt sætte den offentlige Mening i Bevægelse, eller til hvis Afgjørelse store Interesser øieblikkelig knytte sig, og naar dertil kommer, at Thinget ikke vil være istand til at foretage noget Bestemt, noget Positivt, noget Selvstændigt i den foreliggende Sag, saa er det klart, at en Interpellation, stillet under saadanne Vilkaar, meget let kan faae Udseende af at være et noget ørkesløst Spørgeri (Monrad: Hør!), en noget letfindig Dødslen med Thingets Tid og som et Skridt — saaledes maa det synes — som neppe vil kunne have nogen praktisk Betydning for den Sag, hvorom Interpellationen dreier sig, neppe vil kunne føre Almueffolevæsenet enten fremad eller tilbage. Jeg nævner dette, fordi jeg ønsker, at det skal staa klart for Thingets Medlemmer, at vi Mænd, der have ført Interpellationen, fuldkommen have været os Banskellighederne bevidste. Naar vi desuagtet have bestemt os til at fremme den, saa er det, fordi vi have været overbeviste om, at den har sin gode og fulde Berettigelse i de stedfindende Forhold, og at den, hvis den høitagtede Minister kun vil give et saa bestemt og tydeligt Svar, som Forespørgselens Natur tillader, ogsaa vil have gode og practiske, om end ikke øieblikkelige, Følger for Almueffolevæsenet. Et saadant Svar have vi imidlertid forudsat at ville faae, idet vi have tilladt os at formene, at den høitagtede Ministers Silling og Personlighed maatte være os Borgen for, at han hverken vilde affærdige Interpellationen med et ubestemt og utydeligt Svar eller skyde sig bag ved et undvigende og omgaaende.